

Asia: VN/5875/2019

Lausuntopyyntö saamelaiskäräjälain muutosta valmistellun toimikunnan mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

1 luku Yleiset säännökset (pois lukien 3 §)

-

3 § Oikeus tulla merkityksi vaaliluetteloon

-

2 luku Saamelaiskäräjien tehtävät (5-8 §)

-

9 § Yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoite sekä 9 b § Menettely yhteistoiminnassa ja neuvotteluissa

Säännöstä viranomaisten neuvotteluelvoitteesta ehdotetaan uudistettavaksi yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoitteeksi. Velvoitteen menettelyvaatimuksista sekä saamelaisten oikeuksien huomioon ottamisesta viranomaisten toiminnassa säädettäisiin tarkemmin. Laissa säädettäisiin muun muassa viranomaisten toimenpiteitä koskevasta saamelaiskulttuurin heikentämiskiellosta. Sääntelyn tarkoituksena on täyttää niin sanotun vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen periaatteen asettamat vaatimukset.

Inarin kunta ei pidä hyväksyttävänä nykyisen lain 9 § muutoksia neuvotteluelvoitteen osalta eikä lakiesitystä koskien pykälää 9 § a), joka on osaltaan erittäin väljästi kirjoitettu esitys. Inarin kunta pitää nykyisessä laissa määriteltyjä neuvotteluelvoitteita riittävinä. Lain muutos mietinnön mukaisesti johtaisi erittäin todennäköisesti kunnallisen itsehallinnon kanssa ristiriidassa olevan veto-oikeuden muodostumiseen maankäyttöön ja elinkeinojen kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä. Inarin kunta haluaa korostaa, että saamelaiskäräjälain muutoksessa ei tule pyrkiä luomaan lainsäädännöllisiä muutoksia, jotka olisivat ristiriidassa maankäytön suunnitteluun ja ohjaukseen liittyvän kunnallisen itsehallinnon sekä maankäyttö- ja rakennuslain kanssa. Asiakokonaisuuksien, joita muutos koskisi neuvotteluelvoitteen osalta, määrittely on jätetty erittäin väljäksi. Yleisesti on kuitenkin tiedossa, että saamelaiskulttuuriin liittyvät läheisesti metsästys-, kalastus ja poronhoitoasiat. Neuvotteluelvoitteen laajennus ja de facto veto-oikeuden muodostuminen maankäytön suunnitteluun sekä maa- ja vesialueiden käyttöön esitetyn mietinnön mukaisesti

asettaisi saamelaisalueen kunnat eriarvoiseen asemaan maankäytön suunnittelussa verrattuna muihin kuntiin ja rapauttaisi kunnallista itsehallintoa. Inarin kunta pitää tärkeänä, että maankäytön suunnittelu ja ohjaus säilyvät edelleen kunnallisen demokraattisen ohjauksen piirissä, eikä hyväksy toimikunnan mietinnössä esitettyä muutosta neuvotteluelvoitteeseen saamelaiskäräjälain pykälään 9 § eikä pykälän 9 § kohta a) mukaista kirjausta, jolla heikennettäisiin tosiasiallisesti viranomaisten toimivaltaa koskien maa- ja vesialueiden käyttöä.

9 a § Saamelaisten oikeuksien huomioiminen viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien toiminnassa

Säännöstä viranomaisten neuvotteluelvoitteesta ehdotetaan uudistettavaksi yhteistoiminta- ja neuvotteluelvoitteeksi. Velvoitteen menettelyvaatimuksista sekä saamelaisten oikeuksien huomioon ottamisesta viranomaisten toiminnassa säädettäisiin tarkemmin. Laissa säädettäisiin muun muassa viranomaisten toimenpiteitä koskevasta saamelaiskulttuurin heikentämiskiellostä. Sääntelyn tarkoituksena on täyttää niin sanotun vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen periaatteen asettamat vaatimukset.

Inarin kunta ei pidä hyväksyttävänä nykyisen lain 9 § muutoksia neuvotteluelvoitteen osalta eikä lakiesitystä koskien pykälää 9 § a), joka on osaltaan erittäin väljästi kirjoitettu esitys. Inarin kunta pitää nykyisessä laissa määriteltyjä neuvotteluelvoitteita riittävinä. Lain muutos mietinnön mukaisesti johtaisi erittäin todennäköisesti kunnallisen itsehallinnon kanssa ristiriidassa olevan veto-oikeuden muodostumiseen maankäyttöön ja elinkeinojen kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä. Inarin kunta haluaa korostaa, että saamelaiskäräjälain muutoksessa ei tule pyrkiä luomaan lainsäädännöllisiä muutoksia, jotka olisivat ristiriidassa maankäytön suunnitteluun ja ohjaukseen liittyvän kunnallisen itsehallinnon sekä maankäyttö- ja rakennuslain kanssa. Asiakokonaisuuksien, joita muutos koskisi neuvotteluelvoitteen osalta, määrittely on jätetty erittäin väljäksi. Yleisesti on kuitenkin tiedossa, että saamelaiskulttuuriin liittyvät läheisesti metsästys-, kalastus ja poronhoitoasiat. Neuvotteluelvoitteen laajennus ja de facto veto-oikeuden muodostuminen maankäytön suunnitteluun sekä maa- ja vesialueiden käyttöön esitetyn mietinnön mukaisesti asettaisi saamelaisalueen kunnat eriarvoiseen asemaan maankäytön suunnittelussa verrattuna muihin kuntiin ja rapauttaisi kunnallista itsehallintoa. Inarin kunta pitää tärkeänä, että maankäytön suunnittelu ja ohjaus säilyvät edelleen kunnallisen demokraattisen ohjauksen piirissä, eikä hyväksy toimikunnan mietinnössä esitettyä muutosta neuvotteluelvoitteeseen saamelaiskäräjälain pykälään 9 § eikä pykälän 9 § kohta a) mukaista kirjausta, jolla heikennettäisiin tosiasiallisesti viranomaisten toimivaltaa koskien maa- ja vesialueiden käyttöä.

3 luku Toimikausi, toimielimet ja toiminta

-

3 a luku Kirjanpito ja tilintarkastus

-

4 luku Saamelaiskäräjien vaalit

-

5 luku Muutoksenhaku vaaliluetteloja koskevista asioista

-

6 luku Erinäiset säännökset

-

Rikoslain 40 luvun 11 §

-

Muita huomioita

-

Palolahti Mari
Inarin kunta